

BEVEZETÉS A KOMMUNIKÁCIÓELMÉLETBE

TAKÁCS JUDIT
2016-17. SZI FÉLÉV

judtaka@gmail.com

BEVEZETÉS A KOMMUNIKÁCIÓELMÉLETBE

Tematika

- I. A kommunikáció fogalmának értelmezései
- II. A kommunikáció kutatása, iskolák
- III. A kommunikációs modellek, tömegkommunikáció

A jegyszerzés módja

írásbeli vizsga, mely kiváltható az órák végén megírt, összességében *minimum 90%-os* eredményt elér zárt-helyi dolgozatokkal

---

Kötelező irodalom

---

1. Róka Jolán: Kommunikációtan. Századvég, 2001. 7–73.
2. Em Griffin: Bevezetés a kommunikációelméletbe. Harmat Kiadó, 2001. 34–64.
3. Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszer ségei. Bp., 1994. 50–104.

<http://www.budabela.hu/dokumentumok/onallokotetek/kozvetlenemberi-kommunikaciotext.pdf>

4. Béres István - Horányi Özséb (szerk.): Társadalmi kommunikáció. Osiris, 2001.

http://communicatio.hu/publikaciok/beres_horanyi_tarsadalmi_kommunikacio/tartalom.htm (Az első két fejezet, a kultúraközi kommunikációval bezárólag)

PROBLÉMA

Kommunikációnak tekinthet -e?

Egy kiállításon megnézünk egy szobrot

-Üdvözlöm! Egy egészségmegőrzéssel kapcsolatos igen hasznos előadásra szeretném elhívni Önt!

Hajótörött üzenetet küld egy bedugaszolt palackban, amit 105 év múlva találnak meg egy cet gyomrában

Miért nem adható mindenki számára
egyformán elfogadható válasz?

---

az egyes meghatározások csak bizonyos szempontból javasolnak megoldásokat, válaszokat erre a kérdésre

---

Miből áll a világ?

ESSZENCIÁLIS KÉRDÉSEK

Mi az ember?

nincs általános megoldásuk

Mi a kommunikáció?

Mi a tulajdonnév?

FELADATAINK

---

1. meg kell keresnünk a kommunikáció vizsgálatára alkalmas elméletet
  2. ezen elmélet alkalmazásával megválaszoljuk, mi a kommunikáció
-

A KOMMUNIKÁCIÓ KORSZAKAI

---

1. A **beszéd** megjelenése

2. Az **írás** kialakulása (első sorban a *fonetikus írás* megjelenése)

3. A **könyvnyomtatás** megjelenése
„Gutenberg-galaxis” – Kr.u. 1440

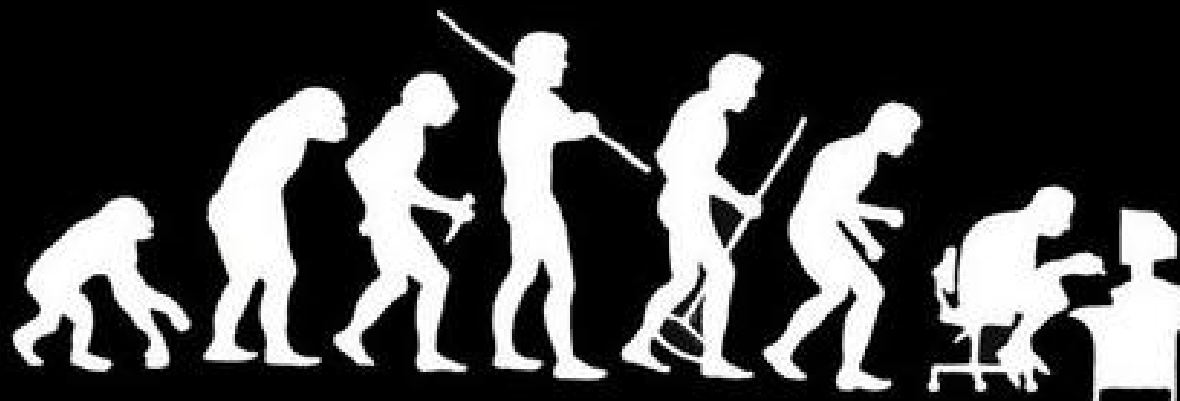
---

4. Az **elektromos hírközlési eszközök** - táviró, telefon, rádió, televízió - megjelenése

- film – 1895 (Lumière fivérek)
- rádió – 1901 (Marconi)
- TV – 1928 (Tihanyi Kálmán)
- internet – 1973

A jövő rádiókészüléke. Ujabban mind inkább tökéletesedik a távolbalató készülék és így kétségtelen, hogy nemisokár a rádióelőfizető nemcsak hallani, hanem látni is fogja a távolból leadott műsort, híreket, képeket

Something, somewhere went terribly wrong

5. A **számítógépes hálózatok** által vagy másként a számítógépek közvetítette kommunikáció

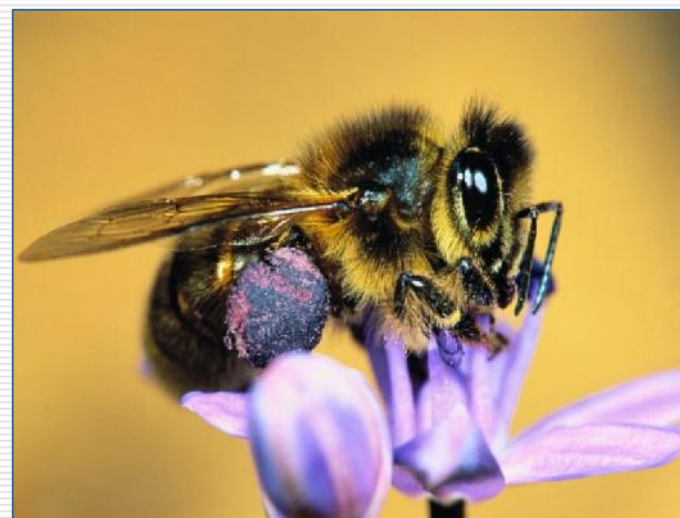
CMC: **computer-mediated communication**

ötödik kommunikációs forradalom

A KOMMUNIKÁCIÓ TERÜLETEI

A KOMMUNIKÁCIÓ FOGALMÁNAK MEGKÖZELÍTÉSE

több száz meghatározás

A kommunikáció az *emberek közötti* viszonyok, kölcsönhatások szervezésének eszköze, melynek során gondolatok, információk állandó cseréje zajlik.

A kommunikáció a társadalmi élet egyik alapjelensége, nélküle társadalmi élet nem képzelhető el.

**Nem pusztán az információ továbbításának eszköze,
hanem a társadalmi kohéziót szolgálja.**

A KOMMUNIKÁCIÓ FOGALMÁNAK MEGKÖZELÍTÉSE

Közös elem: az a gondolat, hogy valami az egyik dologtól vagy személytől átkerül a másikhoz.

A kommunikáció ebben a felfogásban *információtovábbítás* a szó legtágabb értelmében véve. Eseményeket, adatokat alakítanak át információvá és juttatnak el a címzetthez.

A KOMMUNIKÁCIÓ FOGALMÁNAK MEGKÖZELÍTÉSE

Paul Grice nyelvfilozófus: ha a beszélgetéseinknek csupán az *információátadás* lenne a céljuk, a következő szabályok alapján jönnének létre:

Csak annyit mondj, amennyi feltétlenül szükséges!

Mondj igazat!

Maradj a témánál!

Légy egyértelmű !

A KOMMUNIKÁCIÓ FOGALMÁNAK MEGKÖZELÍTÉSE

- tartalmi szempontból: a mondandó jelentése, értelme
  - szociálpszichológiai szempontból: a kommunikáló személyek közötti viszony (milyen a beszédpartnerhez való viszony, azaz a kijelentés értelmét színezi)
-

---

ugyanazt az üzenetet a körülményektől függően
sokféleképpen adhatjuk el

Azt akarom, hogy csinálja meg ezt a feladatot.

Az igazgató így kívánja.

Nem gondolja, hogy ez a legjobb, amit tehetnénk?

Mindenkinek nagy örömére szolgálna, ha megtenné.

Erre a feladatra Önt tartom a legalkalmasabbnak.

Csukd csak be!
Csukd be!
Csukd be, ha akarod!
Jól van, hát akkor csukd be.
Csukd be, ha mered!
Becsukhatod.
Be kell csuknod!
Be kellene csuknod.
Légy szíves, csukd be!

A kommunikáció kapcsán általában csak a jelközlést vagy jelváltást hangsúlyozzák, azaz *a kommunikáció meghatározott csatornáinak m kódését*, holott **mindenféle cselekvésnek és magatartásmódnak lehet kommunikációs aspektusa IS**

A MEGHATÁROZÁSKÍSÉRLETEK 3 KORSZAKA

---

1. Az **amerikai szociológia és szociálpszichológia** a század elején jórészt *interperszonális viszonyként* kezelte.

Cooley (1909): „A kommunikáción azokat a mechanizmusokat értjük, amely által az emberi viszonyok léteznek és fejlődnek, a képzelet vagy elme szimbólumai együtt azzal a jelentéssel, amelyek hordozzák a térben és megrik ket az időben.”

A MEGHATÁROZÁSKÍSÉRLETEK 3 KORSZAKA

---

2. A **nyelvészeti kutatások** a kommunikációt szimbólumok segítségével történő *jelentésátvitel*ként fogták fel.

3. Az **információelmélet és kibernetika** korszakának beköszöntével a 20. század végén e két új tudomány hatása érvényesül (*információátadás*).

A KOMMUNIKÁCIÓ INTERDISZCIPLINÁRIS JELLEG

---

pszichológia
szociológia
szociálpszichológia
pedagógia
nyelvészet
antropológia
élettudományok
m szaki tudományok

INTERDISZCIPLINARITÁS

---

genderkutatás
nemek kommunikációja

marketingkommunikáció
a reklám hatása pl. a gyerme-
kekre, reklámelemzés

kampánykommunikáció
egy üzleti kampány elemzése

szociológia, szociálpszichológia
fiatalok kommunikációs prob-
lémáinak elemzése

politikai kommunikáció
egy politikai kampány elemzése

kultúraközi kommunikáció
szubkultúrák (drogosok,
emósok stb.) kommunikációja

---

kultúraközi kommunikáció
sni-s gyerekek kommunikációja

---

m vészeti / vizuális kommunikáció
egy m alkotás kommunikációja

hálózati kommunikáció
egy virtuális közösség
kommunikációja

pedagógia vagy szociálpszichológia
kommunikáció a családban

komm. és szociológia,
szociolingvisztika
udvariassági normák,
szokások (pl. az iskolá-
sok körében)

médiaszociológia
a nyilvánosság m kódése vagy zavarai

szociálpszichológia
identitás, attit d, el ítétek

---

nyelvészet
név és kommunikáció

Kolompár Dzszenifer

Zsóka - Bözsi

Kevin

Lórántffy Zsuzsanna

Ifj. Dr. Kovács Péterné dr.
